

Predmet: Ilija Jurišić - Tuzlanska kolona
Apelacioni sud u Beogradu, Odeljenje za ratne zločine
Poslovni broj predmeta: Kž1 Po2 5/10

Postupak po žalbi: 22.09.2010.
Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Ispitivanje svedoka Nike Jurića

Svedok je 15.05.1992. godine bio komandir II manevarske jedinice milicije u Tuzli. Tog dana saznao je da će vojna kolona napustiti kasarnu. Oko 10:00 časova čuo sa Mehom Bajrićem, načelnikom SJB Tuzla, a oko 13:00 časova sa načelnikom sektora milicije Muhamedom Brkićem. Brkić mu je dao zadatak da jedinicu rasporedi na raskrsnici *Brčanska malta* kako bi obezbedili nesmetan izlazak kolone i uklonili civile sa puta. Rasporedili su sa obe strane, duž čitavog puta, kuda je kolona trebalo da prođe. Obilazio je svoju jedinicu i davao im konkretne zadatke. Rekao im je ni jedan metak ne sme da opali i da kolona mora bezbedno da prođe. Jedino je on imao sredstvo veze tzv. *motorolu*. Kada je kolona krenula nalazio se na raskrsnici. Starešina JNA Ugo Novković nalazio se sa njim na licu mesta. Prva vozila su nesmetano prošla raskrsnicu i tada je na čelu kolone video Envera Delibegovića, iako do tog trenutka nije znao da će neko iz milicije biti u samoj koloni. Tu se zatekao i kada je počela pucnjava. Preko *motorole* čuo je svoje kolege koji javljaju da se puca po njima i pitaju šta da rade. Kako mu se kolona približavala i sam je čuo pucnjavu. Tada je i on uputio vapaj da pucaju po njima i pitao šta da rade. Dok je čekao da im neko odgovori, pucnjava je bila sve jača iz pravca Slavinovića i kasarne. Ubrzo se preko *motorole* čuje se glas opuženog Ilije Jurišića *na vatru odgovorite vatrom*. Ostali pripadnici jedinice to nisu mogli da čuju niti im je on to preneo jer je pucnjava već uveliko trajala. Kada je počelo pucanje sa svih strana pobegao je u obližnju zgradu. Došlo je do eksplozije par kamiona a zatim je pucnjava prestala. Kasnije su spašavali ljude koji su bili ranjena da bi ih sutradan pustili kućama.

Optuženi Ilija Jurišić je bio dežurni u Operativnom štabu i on nije imao naredbodavnu ulogu prema njemu (svedoku) niti njegovoj jedinici već je njegov zadatak bio da prikuplja informacije i prenosi ih načelniku SJB Tuzla. Operativni štab i milicija imali su zajedničke kolegijume na kojima su razmatrali neke konkretne događaje, ali milicija nije dobijala naređenja od OŠ. U to vreme nisu postojale hrvatsko-muslimanske snage jer je u njegovoj jedinici bilo 20-ak Srba.

Ispitivanje svedoka Selima Šabanovića

Svedok je 15.05.1992. bio komandir Rezervne stanice milicije Senjak u Tuzli. Senjak se nalazi sa desne strane od *Brčanske malte* prema Bijeljini. Njegov neposredni pretpostavljeni starešina bio je Meho Bajrić, načelnik SJB Tuzla. Tog dana su više puta kontaktirali putem telefona i radio veze. Znao je da kolona JNA treba da nausti Tuzlu. To je saznao dan, dva pre tog dana. Dobili su zadatak da obezbede trasu kojom je kolona trebalo da prođe. U njegovoj nadležnosti bio je do puta od raskrsnice *Brčanska malta* do benzinske pumpe u Slavinovićima. Obezbeđivali su put sa obe strane. Nekoliko puta je ponovio da ne sme da dođe do provokacija i incidenata već da kolona nesmetano mirno napusti Tuzlu. Više puta je obilazio svoje ljude jer sa njima nije imao radio vezu već je putem radio veze mogao da komunicira samo sa ostalim komandirima stanica i sa Operativnim štabom. Kada je prošlo prvo vozilo, nalazio se oko 70m od raskrsnice *Brčanska malta*. A kada je počela pucnjava, nalazio je iza svoje stanice milicije. Tada su prva vozila već prošla raskrsnicu. *Motorolom*

je pozvao kancelariju načelnika i rekao da se puca i pitao šta da rade. Čuo je da komandir Divković, koji je bio raspoređen blizu kasarne, kaže da je kolona krenula i da se čuje pucnjava. Neko od komandira je javio da se puca u pravcu civila. Nakon dva, tri minuta dobili su odgovor *na vatru odgovorite vatrom*. Nije prepoznao čiji je to glas, ali je kasnije saznao da je to bio optuženi Ilija Jurišić. Nije mogao da vidi da li njegovi ljudi pucaju. Oni nisu mogli da čuju naređenje, osim onih koji su bili bazu njega. Nije im preneo naređenje jer je pucanje već trajalo neko vreme.

Odlazio je kod načelnika SJB Tuzla, na kolegijume svih komandira stanica milicije. Njima nije prisustvovao optuženi Ilija Jurišić. Optuženi Jurišić nije imao naredbodavnu ulogu u odnosu na njega i pripadnike njegove stanice milicije. On je bio dežurni i samo je prenosio načelniku informacije koje su njemu prenosili komandiri stanica milicije.

Ispitivanje svedoka Ekrema Selimovića

Dana 15.05.1992. godine bio je komandir Rezervne stanice milicije Slavinovići u Tuzli. Neposredne starešine bile su mu načelnik SJB Tuzla Meho Bajrić i njegov zamenik Muhamed Brkić. Oni su jedini mogli da izdaju naređenje koje bi se odnosilo na njega i pripadnike njegove stanice. Tog dana imao je kontakte sa Muhamedom Brkićem, koji mu je rekao da kolona JNA napušta kasarnu i izlazi iz Tuzle i da je potrebno da njegova stanica obezbedi nesmetan izlazak bez provokacija i pucnjave. To naređenje je preneo usmeno svojim potčinjenima. U njegovoj nadležnosti bio je deo puta od benzinske stanice Slavinovići do stanice milicije i od stanice milicije do Siminog Hana. Rasporedio je 30-ak ljudi na raskršnicama, kako bi oslobodili put za prolazak kolone. Kada je kolona prolazila, nalazio se kod zgrade mesne zajednice u Slavinovićima. U prvom delu kolone video je jedno milicijsko vozilo ali nije znao ko je u njemu. Tada se radio vezom javio komandir Ivica Divković i rekao da skloni ljude sa puta jer se puca, ali on to nije mogao da prenese svojim ljudima jer nisu imali radio vezu. Zatim se javlja Rahmanović Veneš i kaže da se puca po benzinskoj stanici i njegovim ljudima. Onda je pozvao Operativni štab i pitao šta da rade. Usledio je odgovor da sačekaju. Tada počinje opšta pucnjava. Kada je ponovo pitao šta da rade, dobio je odgovor *na vatru odgovorite vatrom*, ali tada više nije mogao da utiče na ono što se događalo. Na njega i njegove ljude je otvorena vatra iz jednog kamiona na kome je bila podignuta cerada, tako da su oni uzvratili. Mislio je da je naređenje izdao Muhamed Brkić, kasnije je saznao da je to bio glas optuženi Ilija Jurišić, koji inače nije mogao da izdaje naređenja.

Ispitivanje svedoka Hajra Pekarića

U maju 1992. godine bio je komandir čite 4. manevarske jedinice milicije u Slavinovićima. Tada nisu postojale hrvatsko-muslimanske snage jer su u jedinici bili pripadnici sve tri nacije. Neposredni starešina bio mu je Muhamed Brkić. Dana 15.05.1992. dva puta mu je naredio da pošalje po vod vojnika na Kozlovac u ispomoć jer narod odnosi oružje iz magacina. Komandiri su imali *motorole* tako da je čuo da se formirala kolona i da treba da izađe iz kasarne, te da milicija treba da obezbedi nesmetan prolazak. Zato je sa svojim ljudima izašao kako bi uklonili civile sa saobraćajnice. Čuo je da treba da se vodi računa da ne dođe do nekontrolisanog pucanja ili nekog incidenta. Iz pravca grada čuo je pucnjavu koja mu se približavala, tako da je javio šta se događa. Kasnije je ponovo javio da se pucnjava približava, ali da ne zna ko puca. Čuo je i druge komandire koji obaveštavaju o pucnjavi a zatim je usledilo naređenje *na vatru odgovorite vatrom*. Prepoznao je glas optuženog Ilije Jurišića jer su se poznavali dugo. On mu nije bilo nadređeni i nije imao naredbodavnu ulogu već samo zadatak da prikuplja informacije u operativnom dežurstvu i daje uputstva. Nakon nekog

vremena pucnjava je sama prestala. Pripadnici njegove jedinice nisu pucali jer nisu bili u blizini puta već u dvorištu jedne fabrike.

Ispitivanje svedoka Ivica Divkovića

Dana 15.05.1992. godine bio je komandir 1. manevarske jedinice milicije u Tuzli. Neposredne starešine bili su mu Meho Bajrić i njegov zamenik Muhamed Brkić. Sa Brkićem je svakodnevno komunicirao. Tog jutra Brkić ga je pozvao da dođe u sedište Operativnog štaba i rekao da kolona JNA izlazi iz Tuzle, te da treba da obezbedi njen nesmetan izlazak. Rasporedio je jedinicu duž putne komunikacije od Ši sela prema *Brčanskoj malti*. Oko 15 časova saznali su da će kolona izaći, ali nisu znali u koje tačno vreme. Trebalo je da njegova jedinica iz pravca Kozlovca uđe u kasarnu kad vojska bude izašla. Nalazili su se oko 150m od kapije kasarne, kod restorana *Makedonija*, u blizini puta. U dvorištu kasarne je video ljude u SMB uniformama sa belim oznakama (*Beli orlovi*). Prva pucnjava čula se 10-ak minuta pre nego što je kolona krenula. Pucali su u njihovom pravcu, ali ne neposredno na njih. Njegovi ljudi su se sakrili iza jedne kuće dok je on legao na zemlju. Ubrzo nakon toga, vojska je krenula i on je to video. Čuo je pojedinačne pucnje u vazduh koji su dopirali iz zadnjih vozila u koloni. Oko 18:50 časova uključio se u radio vezu kako bi rekao da su iz kasarne izašli svi i da se iz zadnja dva vozila puca. Nakon desetak minuta čuje se drugi komandir koji javlja da vojska puca po njima i pita šta da rade. Zatim se javio komandir Šabanović koji kaže isto. Počinje jača pucnjava iz pravca *Brčanske malte*. Nakon toga se javlja još jedan komandir dok pucnjava još uvek traje. Nije znao ko će im odgovoriti na pozive, ali je očekivao da to bude Meho Bajrić ili Muhamed Brkić. Tri, četiri minuta nakon početka pucnjave, čuje glas Ilije Jurišića, koji se prvi put javio tog dana, kako kaže *na vatru odgovorite vatrom*. Nije uspeo da bilo kome prenese tu naredbu jer ostali nisu imali sredstva veze. Kada su sutradan pričali o događaju, neki milicajci su prvi put čuli da je takva naredba izdata. Optuženi Jurišić nije imao naredbodavnu ulogu već jer dežurao u kancelariji načelnika.

Ispitivanje svedoka-oštećenog Mate Zrinića

Svedok se 15.05.1992. nalazio u kasarni u Tuzli kao profesionalni pripadnik JNA. Poznato mu je da ga je optužba teretila da je ispalio tri metka u vazduh i tako dao znak hrvatsko-muslimanskiim snagama da je kolona izašla i da napad može da počne, ali to nije tačno. Tog dana komandant kasarne Mile Dubajić im je rekao da će napustiti kasarnu i dao uputstvo da prilikom evakuacije puške drže između nogu i da cirade na kamionima budu spuštene kako ne bi došlo do provokacija. Jedna kolona je trebalo da ide prema Majeveci a druga prema Ozrenu, ali su obe krenule prema Majeveci. On je želeo da ide prema Ozrenu kako bi odatle otišao u Banja Luku kod svoje porodice. U kasarni su tada uglavnom bili rezervisti, ali moguće je da je bio i jedan manji broj redovnih vojnika. Deo vozila izlazio je na glavnu a deo na zadnju kapiju, ali su se sva vozila spajala u jednu kolonu. Njegovo vozilo izašlo je na zadnju, transportnu kapiju. On je u koloni bio u civilnom kamionu koji je vozio izvesni Zoran koji je u Tuzli držao noćni klub. Nalazio se u zadnjem delu kolone, ali iza njega je bilo 30-ak vozila. Seća se da je ispred njega išla jedna *praga* i jedan kamion. Kolona se sporo kretala. Nakon 10-15 minuta, u blizini zgrade Tehničkog pregleda, čula sa prva pucnjava. Na kamionu ispred njega vojnici su zbog vrućine podigli cerade i veovatno iz gluposti digli puške u vazduh i ispalili rafal, dva. Opšta pucnjava je počela nakon toga, ali je kolona nastavila da se kreće. Njegovo vozilo je pogodeno i ubijen je vozač, tako da je on iskočio iz kabine, pretrčao put i sakrio se ispod jednog kamiona. Dok je razmišljao kako da pobegne u prvu zgradu, odjeknula je jedna detonacija i on je gelerom pogoden u nogu. Pretrčao je u obližnji frizerski salon. Tu su se sklonila još četiri vojnika, među kojima su dvojica bila ranjena. Geler je sam izvadio iz

noge kako bi mogao da se kreće. Tu su dočekali jutro a zatim su ih prevezli u zatvor. Sutradan popodne stigli su autobusi kojima je trebalo da budu prevezeni do Majevice. Izašao je iz autobusa i u razgovoru sa Tomom Edvardom odlučio da ostane u Tuzli i pridruži se miliciji. Porodica mu se pridružila tek 1993. godine. U vreme događaja nije imao kontakte sa bilo kojim pripadnikom milicije. Optuženog Iliju Jurišića upoznao je nakog događaja.

Ne ističe imovinsko-pravni zahtev niti se pridružuje krivičnom gonjenju.

Komentar:

Svedoci Selim Šabanović, Ekrem Selimović, Hajro Pekarić, Ivica Divković i Mato Zrnić svedočili su putem video-konferencijske veze iz prostorija Suda Bosne i Hercegovine u Sarajvu.

FOND ZA HUMANITARNO PRAVO